

۱. حفاظت از افراد در برابر خشونت‌های ناشی از همجنس‌گراهراسی و تراجنسیتی‌هراسی (دگرباش‌هراسی)

خشونت ناشی از نفرت علیه دگرباشان جنسی معمولاً توسط بازیگران غیر دولتی - خواه افراد متعلق به سازمان‌های خصوصی، گروه‌های سازمان‌یافته و یا توسط سازمان‌های افراطی - اجرا می‌شود. با این همه، کوتاهی مقامات دولتی برای بررسی و مجازات این نوع از خشونت‌ها، معادل قصور دولت در تعهد در مقابل حفاظت از حق تمامی افراد برای زندگی، آزادی و امنیت شخصی است که توسط بند ۳ از اعلامیه بین‌المللی حقوق بشر و بند ۶ و ۹ از میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی وضع شده است.

قتل‌های از پیش برنامه‌ریزی شده

دولت‌ها بر اساس قوانین بین‌المللی وظیفه دارند تا از اعدام‌های فراقانونی جلوگیری کنند و اگر این نوع قتل‌ها اتفاق بیافتند، بررسی و تحقیق کافی در این باره انجام دهند و افراد مسئول را به دادگاه‌ها معرفی کنند.

تعرض غیرمربط

دگرباشان جنسی علاوه بر اینکه هدف قتل قرار می‌گیرند، اغلب قربانی شکل‌های دیگری از خشونت توسط بخش‌های غیردولتی جامعه نیز هستند. لژیون‌ها در مورد حمله، تجاوز به عنف، تحت عمل لجاج گرفتن و مجازات‌های دیگر به خاطر گرایش جنسی، در بسیاری از مناطق جهان از خود گزارش‌هایی داده‌اند.

درخواست‌های پناهندگی

دولت‌ها همچنین وظیفه دارند تا پناهگاهی امن برای افرادی فراهم کنند که به خاطر گرایش جنسی خود از کشور محل تولدشان می‌گریزند. دولت‌ها همچنین وظیفه دارند از اخراج یا بازگرداندن اجباری پناهنده‌ها به محلی که زندگی یا آزادی آنها به علت نژاد، مذهب، ملیت و یا عضویت در گروه اجتماعی خاص یا نظرات سیاسی مشخصی تهدید خواهد شد، جلوگیری کنند. کمیساریای عالی پناهندگان سازمان ملل متحد (UNHCR) به دولت‌ها توصیه می‌کند اشخاصی را که به علت گرایش و هویت جنسی خود ترس از تعقیب و تنبیه دارند شامل بر «عضویت در یک گروه اجتماعی خاص» در نظر بگیرند.

این راهنما، خلاصه‌ای است از جزوه «آزاد و برابر زاده شده‌ایم، گرایش و هویت جنسی بر اساس قوانین بین‌المللی حقوق بشر»، سازمان ملل متحد این جزوه را به زبان انگلیسی و زبان‌های دیگر منتشر کرده است و نسخه فارسی آن را ایگل‌هرک منتشر ساخته است. آنچه در اینجا می‌خوانید، تنها خلاصه‌ای است از متن اصلی این جزوه. برای آگاهی از جزئیات بیشتر توصیه می‌کنیم برای مطالعه متن کامل، جزوه را از لینک زیر دریافت کنید: iglhr.org/iran

برخورداری دگرباشان جنسی (اعم از زنان و مردان همجنس‌گرا، دوجنس‌گرا و تراجنسی) از حقوقی برابر با دیگر افراد جامعه نه امری پیچیده است و نه زیاده‌خواهی. این موضوع بر دو اصل مهم قوانین بین‌المللی حقوق بشر استوار است: **برابری و عدم تبعیض**. در ژوئن ۲۰۱۱ شورای حقوق بشر سازمان ملل، قطعنامه ۱۷/۱۹ را تصویب کرد که اولین قطعنامه سازمان ملل در مورد مساله حقوق بشر، گرایش و هویت جنسی است.

هدف این جزوه، روشن ساختن و انتشار وظایف بنیادی دولت‌ها در ارتباط با دگرباشان جنسی و همین‌طور تلاش برای توصیف عملکرد و سازوکارهای سازمان ملل در حمایت از حقوق بشر در به‌کارگیری قوانین بین‌المللی پیرامون این موضوع است. این جزوه پنج بخش دارد. هر بخش از جزوه با یادآوری وظایف دولت‌ها، مرتبط به قوانین بین‌المللی حقوق بشر شروع می‌شود و دیدگاه‌های نهادهای نظارت بر حسن اجرای معاهدات حقوق بشر و راه‌کارهای ویژه سازمان ملل در حمایت از حقوق بشر را ارائه می‌دهد. گزیده گزارش‌های متخصصین این امر ارائه می‌شود و این گزیده‌ها تبدیل به مثال‌هایی از انواع سوءرفتارهای گذشته خواهند بود و تصویری کلی از وضعیت موجود در زمینه خشونت‌ها و تبعیض را در سطح جهان نشان می‌دهند. هر بخش با توصیه‌های خطاب به دولت‌ها پایان می‌گیرد.

خلاصه توصیه‌ها: پنج گام اصلی

۱. **محافظت** از مردم در برابر خشونت همجنس‌گراهراس و تراجنسیتی‌هراس (یا همان دگرباش‌هراسی).
۲. **منع** شکنجه و خشونت، اعمال غیرانسانی و برخوردهای مخرب علیه دگرباشان جنسی که تحت بازداشت هستند، با قدغن کردن این چنین اعمال و تنبیه کردن عاملان و اطمینان از اینکه خسارت قربانیان این اعمال، جبران می‌شود.
۳. **لغو** قوانینی که همجنس‌گرایی را جرم معرفی می‌کنند، شامل بر تمامی قوانینی که رابطه جنسی رضایت‌مندانه بین دو شخص بالغ همجنس را ممنوع اعلام می‌کنند.
۴. **ممنوعیت** تبعیض بر اساس گرایش و هویت جنسی.
۵. **حفاظت** از حق آزادی بیان و تشکیل آزادانه مجامع و جمعیت‌های مسالمت‌آمیز برای جامعه اقلیت‌های جنسی.

۲. منع آزار، شکنجه، رفتار غیرانسانی و خفت‌آور نسبت به دگرباشان جنسی

دولت‌ها تحت قوانین بین‌المللی، وظیفه دارند حامی افراد در برابر شکنجه و اعمال خشونت‌آمیز، غیرانسانی و خفت‌آور باشند. این امر شامل بر التزام دولت‌ها برای منع شکنجه و سایر انواع بدرفتاری‌ها می‌شود و همچنین شامل بر التزام دولت‌ها به منظور جبران خسارت برای قربانیان این رفتارها می‌شود. قصور در تحقیق و اجرای عدالت در مورد افرادی که عاملان شکنجه هستند، خود به تنهایی، عدم تبعیت و عدم رعایت قوانین بین‌المللی حقوق بشر است. به علاوه اجرای اجباری آزمایش مقعد نیز تخلف از ممنوعیت شکنجه و سایر رفتارهای بی‌رحمانه، غیر انسانی و خفت‌آور محسوب می‌شود. این حقوق توسط بند ۵ از اعلامیه بین‌المللی حقوق بشر، بند ۷ از میثاق بین‌المللی حقوق سیاسی و مدنی و بند ۲ از کنوانسیون منع شکنجه، ضمانت شده است.

۳. جرم‌زدایی از همجنس‌گرایی

قوانینی که همجنس‌گرایی را به عنوان جرم معرفی می‌کنند، باعث افزایش احتمال نقض قوانینی دیگر می‌شود؛ قوانینی که مجزا و در ارتباط با هم هستند. این چنین قوانین حق افراد برای رهایی از تبعیض را نقض می‌کنند که در بند ۲ معاهده بین‌المللی حقوق بشر ذکر شده است و پایه اصلی معاهدات بین‌المللی حقوق بشر است. این قوانین همچنین حق افراد برای داشتن حریم خصوصی را نقض می‌کنند و آنان را در معرض بازداشت‌های خودسرانه قرار می‌دهد، مواردی که در بندهای ۱۲ و ۹ میثاق بین‌المللی حقوق سیاسی و مدنی ذکر شده‌اند. علاوه بر این، قوانینی که اعدام را برای انجام عمل جنسی وضع می‌کنند، حق زندگی را همان‌طور که توسط بند ۳ از اعلامیه بین‌المللی و بند ۶ از میثاق بین‌المللی حقوق سیاسی و مدنی تضمین شده است، نقض می‌کنند. این قوانین حتی اگر هرگز اجرا هم نشوند، باعث نقض وظایف دولتی تحت قوانین بین‌المللی حقوق بشر می‌شوند.

۴. منع تبعیض بر اساس گرایش و هویت جنسی

رهایی از تبعیض (مانند تبعیض بر اساس هویت و گرایش جنسی) حق هر کسی است. این حق توسط بند ۲ از اعلامیه بین‌المللی حقوق بشر و همین‌طور توسط مقررات عدم تبعیض بر اساس پایه‌ای‌ترین اصول معاهدات بین‌المللی حقوق بشر حمایت شده است. به‌علاوه بند ۲۶ از اعلامیه بین‌المللی می‌گوید که همه در برابر قانون برابر هستند و همه بدون هیچ تبعیضی مورد حمایت قانون قرار می‌گیرند.

برخورداری دگرباشان جنسی (اعم از زنان و مردان همجنس‌گرا، دوجنس‌گرا و تراجنسی) از حقوقی برابر با دیگر افراد جامعه نه امری پیچیده است و نه زیاده‌خواهی. این موضوع بر دو اصل مهم قوانین بین‌المللی حقوق بشر استوار است: **برابری و عدم تبعیض**. در ژوئن ۲۰۱۱ شورای حقوق بشر سازمان ملل، قطعنامه ۱۷/۱۹ را تصویب کرد که اولین قطعنامه سازمان ملل در مورد مساله حقوق بشر، گرایش و هویت جنسی است.

اشتغال

دولت‌ها ملزم هستند تا متضمن شوند که حق کار بدون هر گونه تبعیضی شامل همه افراد می‌شود.

سلامت

دگرباشان جنسی همین‌طور با موانع بسیاری در برخورداری از حق سلامت روبرو هستند و در زمینه مقابله با کوتاهی‌ها در این زمینه باید تلاش‌های جدی صورت بگیرد.

آموزش

تبعیض در مدارس و سایر موسسه‌های آموزشی بطور گسترده می‌تواند به توانایی و بهره‌مندی از حق آموزش افراد جوان که به عنوان دگرباش شناخته می‌شوند، لطمه بزند. افراد در برخی موارد به خاطر گرایش جنسی یا سیما و حالت جنسی، عدم ثبت‌نام یا اخراج از مدرسه را شاهد هستند یا شاهد خشونت و آذیت و قلدری از طرف همکلاسیها و معلمان در مدرسه هستند.

به رسمیت شناخته شدن رابطه (زوج‌های همجنس‌گرا)

در بعضی کشورها، دولت مزایایی برای زوج‌های متاهل و ازدواج‌نکرده دگرجنس‌گرا فراهم می‌کند، ولی از اعطای همان حقوق به زوج‌های همجنس‌گرای ازدواج‌نکرده خودداری می‌کند. عدم به رسمیت شناختن روابط همجنس‌خواهانه و عدم وجود منع قانونی علیه تبعیض، می‌تواند تبعیض توسط سازمان‌های غیر دولتی شامل موسسات بهداشتی درمانی و سازمان‌های بیمه اجتماعی را دامن بزند.

۵. احترام به آزادی بیان، حق تشکیل آزادانه مجامع و جمعیت‌های مسالمت‌آمیز

محدودیت در حق آزادی بیان، بر اساس گرایش و هویت جنسی فرد، ناقض حقوقی است که توسط بندهای ۱۹ و ۲۰ از اعلامیه بین‌المللی حقوق بشر و بندهای ۱۹ و ۲۱ و ۲۲ از میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی حمایت می‌شوند. محدودیت در این حقوق بایستی با مقررات عدم تبعیض و حقوق بین‌المللی مطابقت داشته باشد.